

“Eigen voedsel eerst” of hoe het voedselnationalisme in Europa oprukt

15 FEBRUARI 2021

Het Tsjechische parlement heeft een wet goedgekeurd die retailers verplicht om 55 procent van hun voedingswaren die ze verkopen van eigen bodem te laten komen. Zo'n wet is in strijd met de EU-regels, toch het voedselnationalisme duikt de laatste tijd wel vaker op in de Oost-Europese lidstaten. Lokale bedrijven winnen, buitenlandse supermarktketens verliezen.

Lees meer over: [europa supermarkt](#)

“Laten we nou eens een beetje nationalistisch zijn, ten bate van de Tsjechische landbouw en ons land. Kijk eens naar wat jullie in je koffie doen: Duitse koffiemelk.” Zo klonk de argumentatie van de Tsjechische minister van landbouw Miroslav Toman eind januari voor een wet die supermarkten verplicht om vanaf 2022 minstens 55 procent Tsjechische voedingsmiddelen in hun rekken te leggen. Tegen 2028 moet dat aandeel zelfs stijgen tot 73 procent. Winkels die de regel overtreden, kunnen een boete krijgen van maar liefst 370.000 euro.

Toen de wet nog een voorstel was, kreeg Tsjechië al een niet mis te verstane waarschuwing vanuit de EU. Thierry Breton, Europees commissaris van Interne Markt, berispte de lidstaat toen door te stellen dat de wet indruist tegen de regels van de Europese eengemaakte markt. Het Tsjechische parlement legde die kritiek naast zich neer en nam de wet in januari aan.

Niet gesmaakt door de EU

De Tsjechische wet is geen alleenstaand geval. Ook andere Centraal- en Oost-Europese landen voerden de afgelopen jaren nieuwe regels in voor de supermarktketens waarmee ze steeds meer opschuiven richting voedselnationalisme. Telkens zijn het de buitenlandse concerns die hierdoor getroffen worden.

Volgens Ilya Bruggeman van de Europese federatie van retailbedrijven EuroCommerce varen Slowakije, Roemenië en Bulgarije een gelijkaardige koers. “In Bulgarije moesten supermarkten tot 90 procent van de winkelrekken aan zuivel inruilen voor producten uit de directe omgeving of de regio van de supermarkt”, vertelt hij aan de Nederlandse krant Het Financieel Dagblad. Dat leverde het land een ‘inbreukprocedure’ op.

“**Voedselnationalisme is een goed politiek verhaaltje, dat in meerdere lidstaten in Centraal- en Oost-Europa speelt**”

[Vitek Havelka - Onderzoeker denktank Europeum](#)

Slowakije wilde supermarkten verplichten om meer dan de helft van de promoties in hun folders rond Slowaakse producten te hangen. Ook dit kon volgens de Europese Commissie niet door de beugel, waarop ze een waarschuwing gaven.

Bruggeman is tevreden dat de EU zich proactief bezighoudt met deze inbreuken. Toch noemt hij de hele zaak frustrerend.

“Want bij een inbreukprocedure kan het jaren duren voor het Hof van Justitie van de EU een uitspraak heeft gedaan. En de overheden in die landen weten dat wat ze doen fout is, maar ze gaan er gewoon mee door. Als Brussel dan in actie komt, krijgt het van hen de schuld. Zo ondermijnt je het vertrouwen in de EU.”

Dieet van melk, bier en vlees?

Ook Tomáš Prouza, directeur van de Tsjechische retailorganisatie SOCR, is niet opgezet met de nieuwe wet. Volgens hem zal het enkel maar leiden tot hogere prijzen voor Tsjechische etenswaren en lagere kwaliteit omdat de druk van buitenlandse concurrenten op de Tsjechische producenten wegvalt.

Het valt bovendien niet te realiseren want Tsjechië is enkel zelfvoorzienend als het gaat om melk, bier en rundvlees. Hij berekende dat de Tsjechische bloemkoolproductie de vraag op jaarbasis amper voor 4,8 maanden dekken. Voor kool is dat 2,8 maanden, voor komkommers 2,3 maanden.

Onder de voorstanders van de nieuwe regeling bevinden zich de grote Tsjechische producenten. “Ze zijn van de buitenlandse concurrentie af. En deze regeling biedt ook een mooi excuus om extra steun aan de grote agro-industriële bedrijven te geven. De wet vergt immers meer voedselproductie”, aldus Prouza.

Senaat moet nog ‘go’ geven

Al is het helemaal niet zeker dat de nieuwe wet bewaarheid wordt, ook de senaat moet er immers nog zijn zeg over doen.

En de kans dat de wet door de senaat geraakt, schat Vitek Havelka, onderzoeker bij de Praagse denktank Europeum, klein in. “Vervolgens kan het parlement de maatregel opnieuw aannemen, maar ik denk dat er dan niet genoeg stemmen meer zijn. Premier Babis heeft het voorstel nu ook bekritiseerd. De steun voor dit plan ligt vooral bij extreem rechts en extreem links.”

Hoe de stemming ook uitdraait, zeker is dat het thema meespeelt voor de verkiezingen, die in het najaar op de agenda staan.

“Het is een goed politiek verhaaltje, dat speelt in meerdere lidstaten in Centraal- en Oost-Europa. Daarbij zeggen politici dat ze consumenten willen beschermen tegen westerse bedrijven die lage kwaliteit voedsel aanbieden, alsof ze tweederangsburgers zijn”, besluit Havelka.

Bron: Het Financieele Dagblad

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35

1000 Brussel

Belgium

Contact

T • [02 552 81 91](tel:025528191)

M • info@vilt.be

Volg ons op:

f screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

t screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

in screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

© 2021 VILT vzw, all rights reserved

[Webdesign by Code d'Or](#)